

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoPno/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223203658
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1223203658.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Kristíny Srnkovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.X.XXXX a C. B., nar. XX.X.XXXX, obe bytom u otca a obe v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, deti rodičov – matky: A. A. B. D., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XX, F., toho času bytom F. – G. H. XX, XXXX I., Maďarská republika, zastúpená advokátkou JUDr. Martou Haidingerovou, so sídlom Vysoká 32, 811 06 Bratislava a otca: A. J. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. X, XXX XX F., zastúpeného advokátkou Bc. Hanou Kováčikovou, PhD., so sídlom Nábr. arm. gen. L. Svobodu 32, 811 02 Bratislava, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava V, Prokofievova 4, 851 01 Bratislava V, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, o odvolaní otca proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II sp. zn. 5P/57/2023-416 zo dňa 23.1.2024 v spojení s opravným uznesením Mestského súdu Bratislava II. sp. zn. 5P/57/2023-420 zo dňa 24.1.2024 a o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu v spojení s opravným uznesením potvrdzuje.

II. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietla.

odôvodnenie:

1.

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk matky s maloletými deťmi tak, že matka je oprávnená sa s nimi sýkať každý nepárny týždeň od piatka od 17.00 hod. do nedele 15.00 hod. a každý kalendárny týždeň v utorok a štvrtok od 13.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že otcovi bola súčasne uložená povinnosť maloleté deti riadne na styk s matkou pripraviť v stanovených dňoch a hodine odovzdať matke. Matke bola uložená povinnosť po skončení styku deti odovzdať otcovi, pričom odovzdanie a prevzatie sa bude realizovať v školskom zariadení a v prípade, ak sa dieťa v školskom zariadení nenachádza v bydlisku otca. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že musel pristúpiť k zásahu do práv a povinností matky formou nariadenia ďalšieho neodkladného opatrenia, a to za účelom stabilizovania úpravy pomerov s maloletými deťmi v otázke úpravy styku s matkou za účelom zabezpečenia vzdelania maloletých detí. Takýto dočasný zásah do práv a povinností jedného z rodičov považoval za primeraný a potrebný do právoplatného skončenia konania vo veci samej, resp. do času pokiaľ budú zistené podmienky pre prípadné rozšírenie styku matky s maloletými deťmi alebo do doby zmeny podmienok v zmysle, že by nariadenie neodkladného opatrenia nebolo v danom prípade už potrebné. V tejto súvislosti prvoinštančný súd opakovane apeloval na matku, aby zvážila, či jej postupy a konanie voči maloletým deťom ako aj voči otcovi sú v najlepšom záujme maloletých detí, pretože doposiaľ popísané konanie matky, z jej strany vytváranie konfliktných situácií priamo pred maloletými deťmi (napr. natáčanie si konfliktu pred škôlkou, nepredvídateľné odovzdávanie a preberanie maloletých detí, či odovzdávanie maloletých detí ponechaním ich samých pred domom

a pod.) a aktívna snaha o narúšanie vzdelávacieho procesu nepriaznivo vplyvajú na ich vývin a vývoj. V tejto súvislosti bolo súdom prvej inštancie ďalej uvedené, že takéto traumatizovanie detí, narúšanie stability, ich režimu, vzdelávania a nepredvídateľného správania, komplikuje proces vysporiadania už tak zložitých pomerov medzi rodičmi a maloletými deťmi po ich rozchode.

2.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ďalej vyplýva, že na informatívnom výsluchu dňa 5.10.2023 (na Mestskom Bratislava II prebieha konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu pod sp. zn. 5P/57/2023 a na čas po rozvode pod sp. zn. 5P/60/2023) došlo medzi rodičmi k dohode ohľadne úpravy styku rodičov s maloletými deťmi tak, že rodičia sa budú striedať v týždňových intervaloch, avšak táto dohoda nebola zo strany matky dodržiavaná. Okrem toho bolo zistené, že v čase keď boli maloleté deti s matkou, tak školu a škôlku nenavštevovali, resp. matka odhlásila maloletého C. niektoré dni zo školy bezdôvodne (údajne pre chorobu). V súvislosti s maloletým A. zasa došlo dňa 7.11.2023 zo strany matky k incidentu, kedy si s kamerou v ruke hystericky natáčala deti s otcom pred škôlkou, kričala na otca, že jej bráni v styku s maloletými deťmi. Maloleté deti boli z jej výstupu vystresované, pričom maloletého A. museli upokojovať asi hodinu po výstupe matky za pomoci učiteľky a zástupkyne riaditeľa a až potom matka súhlasila s tým, že maloleté deti ostanú u otca. Zo strany matky nebola dohoda o striedavej starostlivosti dodržiavaná, táto deti nevracala a neprevzala ich v stanovenom dohodnutom čase, a preto sa otec maloletých detí riadil neodkladným opatrením nariadením súdom prvej inštancie pod sp. zn. 5P/57/2023-82 zo dňa 29.9.2023, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 14 CoP/143/2023-330 zo dňa 22.11.2023 a ktorým boli obe maloleté deti zverené do jeho osobnej starostlivosti, a to na čas do rozvodu manželstva. V odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo ďalej konštatované, že z vyjadrení školy z 10.11.2023 ako aj z 22.1.2024 zhodne vyplýva, že maloletý A. dosahuje slabé výsledky, je nesústredený, má veľa vymeškaných hodín. Pokiaľ ide o jeho pripravenosť na vyučovanie, tak závisí to od toho, či bol predchádzajúci deň u matky alebo u otca. Pri pobyte u otca je A. pripravený vždy, u matky menej, chýbali mu pomôcky, či úbor, domáce úlohy častokrát nemal hotové, ktoré neskôr dorábal s otcom. A. však uviedol, že v škole sa cíti spokojne. Pokiaľ ide o maloletého C., tak z vyjadrenia materskej školy vyplýva, že jeho dochádzka je pravidelná pokiaľ je u otca, ale pokiaľ je u matky tak materskú školu nenavštevuje. Maloletý C. sa v materskej škole aktívne zapája, je v kolektíve obľúbený, pôsobí spokojne, o dianie v materskej škole sa zaujíma výhradne otec. Ďalej bolo zistené, že maloleté deti sú vo vzdelávacích inštitúciách spokojné, napriek tomu matka maloletým opakovane bráni v návšteve školy/škôlky odhlasovaním z dochádzky, resp. tým, že maloletého A. do školy nepripravuje riadne, resp. vôbec a pokiaľ ide o maloletého C., tak tento pokiaľ je u matky, materskú školu nenavštevuje. Súd prvej inštancie mal za tohto stavu osvedčenú potrebu okamžitého zásahu, prostredníctvom nariadenia neodkladného opatrenia, pričom naliehavosť videl najmä v existencii pretrvávajúcej nezhody rodičov ohľadom otázky úpravy styku a svojvoľného, nevyspytateľného, nespolupracujúceho a konfliktného konania matky ako aj pretrvávajúcich nezhôd ohľadom riadneho vzdelávania a socializácie maloletých detí.

3.

Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie opomenul do záhlavia uviesť kolízneho opatrovníka tak opravným uznesením č.k. 5P/57/2023-420 zo dňa 24.1.2024 opravil záhlavie uznesenia Mestského súdu Bratislava II č.k. 5P/57/2023-416 zo dňa 23.1.2024 tak, že do záhlavia doplnil kolízneho opatrovníka – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, ktorý zastupuje obe maloleté deti v konaní. V ostatnej časti ponechal uznesenie nezmenené.

4.

Proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia podal odvolanie otec prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Ako dôvody pre ktoré podal voči uzneseniu súdu prvej inštancie odvolanie uviedol, že matka uznesenie prvoinštančného súdu nerešpektuje a otcovi tiež oznámila, že rozhodnutiami súdu sa necíti byť viazaná a nebude ich dodržiavať. Ďalej namietal, že matka zanedbáva povinnú školskú dochádzku a prípravu vo vzťahu k maloletému A. a jej správanie je absolútne nepredvídateľné. V tejto súvislosti ďalej uviedol, že matka deti proti jeho vôli viac ako týždeň zadržovala v Maďarsku, pričom ho zablokovala pokiaľ ide o existujúcu komunikáciu medzi nimi. Okrem toho matka trvalo eskaluje napätie, pred deťmi s ním vulgárne komunikuje a deti zaťažuje situáciou súvisiacou s prebiehajúcim konaním. Poukázal ďalej na to, že urobil všetky dostupné kroky smerujúce

ku stabilizácii situácie a zníženiu napätia, keď reflektoval aj na odporúčania psychologičky a súhlasil so striedavou osobnou starostlivosťou na týždennej báze (od pondelka do pondelka), avšak svoj súhlas podmienil pravidelnou školskou dochádzkou detí do školského a predškolského zariadenia, s čím matka súhlasila. Taktiež sa matka zaviazala umožniť mu kontakt s deťmi, keď budú v jej starostlivosti. Poukázal ďalej na to, že dohoda od počiatku fungovala iba na strane otca, pričom matka mu kontakt s deťmi ani raz neumožnila, jeho číslo si zablokovala na všetkých komunikátoroch (telefón, Whats App, Messenger). Ďalej uviedol, že matka s výnimkou pondelkov (vtedy prebiehala odovzdávka detí v predškolských zariadeniach, pričom C. do škôlky vôbec nevodila a A. vždy bezdôvodne odhlásila zo školy počas štvrtkov a piatkov. V tejto súvislosti poukázal na to, že maloletý A. v prvom polroku vymeškal už 65 vyučovacích hodín, v škole dosahuje slabé výsledky a ak sa nezlepší, hrozí mu opakovanie prvého ročníka. Otec túto situáciu vníma ako dôsledok faktu, že maloletý A., pokiaľ bol v starostlivosti matky neabsolvoval povinnú predškolskú prípravu. Poukázal aj na to, že matka v konaní viackrát opakovala, že pre svoje deti chce domáce vzdelávanie, pričom s maloletým A. sa neučí, nerobí s ním žiadne cvičenia, do školy ho v pondelok odovzdáva nepripraveného, bez domácich úloh a bez doštudovania zameškaného učiva. V tomto smere chcel otec synovi pomôcť, keď mu zaplatil doučovanie v zariadení Basic, pričom táto jeho snaha vyšla nazmar, nakoľko matka neposkytla potrebnú súčinnosť, pretože syna počas „jej týždňa“ na doučovanie nepustila a neumožnila ani otcovi, aby tam A. vozil. Za tohto stavu preto dohodol doučovanie s triednou učiteľkou, ktorá sa A. počas družiny osobitne venuje, avšak iba v čase, keď je v starostlivosti otca, pretože matka maloletého do družiny odmieta dávať. Ďalej uviedol, že matka nemieni rešpektovať rozhodnutia súdov, dohodnuté týždenné intervaly pokiaľ ide o starostlivosť o obe maloleté deti nedodržiava, a teda z celkového správania matky je evidentné, že žije vlastnou realitou, kde si tvorí vlastné pravidlá. V tejto súvislosti ďalej uviedol, že podľa statusov matky na facebooku sama seba identifikuje ako „vymazaného rodiča“, a to napriek tomu, že sa v poslednom polroku realizovala striedavá osobná starostlivosť, ktorú si upravovala podľa vlastnej ľubovôle, bez opory v rozhodnutí súdu a proti vôli otca. Dokonca verbuje širokú verejnosť, aby sa otcovi ozvali s tým, že už ozaj stačilo, pričom v statusoch vedome a preukázateľne klame. Z ďalších statusov matky na sociálnych sieťach je zrejmé, že verí na poprašovanie ľudí tzv. chemtrailsom, zastáva homofóbne názory, svoju situáciu v konaní zvaľuje na skorumpované súdy, pričom otca permanentne verejne vykresľuje ako „magora“, „narcisa“, „násilníka“, ktorý ju mučí, čo dokladoval aj statusmi z facebooku. Ďalej uviedol, že on nepopiera, že matka má maloleté deti rada, ale jej láska vedie k izolácii detí od vonkajšieho prostredia, kolektívu rovesníkov, neguje socializáciu a zdravý vývoj maloletých detí. Svojimi trvalými negatívnymi komentármi na jeho adresu pred deťmi ich neustále vystavuje trvalému stresu a konfliktu lojality. Takéto správanie sa matky je potvrdené aj školou a v konečnom dôsledku vyplýva aj z nahrávky z 31.1.2024, kde matka otcovi pred C. vulgárne nadáva, pričom takéto jej správanie C. zdrvilo, celý večer plakal, túžil sa k otcovi a ubezpečoval ho, že ho má rád. Samotné deti sú z takéhoto správania matky nešťastné, otca majú radi a dávajú mu to stále najavo a vyplýva to aj z realizovaných výsluchov. Matka tieto skutočnosti odmieta prijať, tvrdí, že deti majú byť s matkou, lebo ich porodila a otec je pre deti cudzou osobou, lebo sa o nich nikdy nestaral. Poukázal na to, že tieto tvrdenia matky sa nezakladajú na pravde, matka ich žiadnym spôsobom nepreukázala. K rozvratu ich manželstva došlo pred niekoľkými rokmi, keď zistil, že matka je extrémne zadlžená (stále od neho pýtala peniaze na svoje dlhy) a v čase jeho neprítomnosti si privyrábala „tantrickými masážami“, pričom takéto správanie z jej strany viedlo k ich odluke. Za tohto stavu sa od nej odsťahoval a obaja začali viesť úplne oddelené životy, pričom ich vzájomná komunikácia sa postupne upravila a týkala sa výlučne detí, pričom sa realizovala na bežnej úrovni. Ďalej uviedol, že matka je vo svojom správaní nepredvídateľná a nestabilná, nemá záujem na konštruktívnej dohode, ktorá by zohľadňovala záujem detí. Správanie matky preto považuje za natoľko extrémne, že podľa jeho názoru je spôsobilé naplniť aj znaky skutkovej podstaty trestného činu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. e) Trestného zákona. V tejto súvislosti uviedol, že matka počas konania zároveň opakovane neoprávnene zadržovala deti v cudzine (článok 2 ods. 2 bod 11) Nariadenia 2019/1111 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí. S poukazom na tieto skutočnosti nepovažoval za správne a v najlepšom záujme detí, aby bolo umožnené matke s deťmi vycestovať do Maďarska, pretože matka má trvalý pobyt na Slovensku (u svojej matky), a teda má zázemie, kde sa s deťmi môže stretávať a tráviť s nimi čas. Žiadal preto, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že matka je oprávnená sa stýkať s maloletými deťmi každý kalendárny týždeň v utorok a štvrtok od 13.00 hod. do 17.00 hod. na území Slovenskej republiky.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 CSP a po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolacom prieskume odvolaním napadnutého rozhodnutia pokiaľ ide o neodkladným opatrením upravený styk matky s maloletými deťmi, dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne.

6.

Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 362 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré je možné začať bez návrhu.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

7.

Vo vzťahu k odvolaniu otca odvolací súd zdôrazňuje, že účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, resp. osobami blízkymi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča, resp. osobou blízkou a neumožňuje vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov a súd môže pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia v závislosti od konkrétnych okolností, pričom musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má za preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§

111 CMP) je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

8.

Cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) okamžitá úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formalities, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

9.

Kontakt rodičov s ich maloletým dieťaťom je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, ktorý sa zákonodarca rozhodol riešiť právnou úpravou styku rodičov s ich maloletými deťmi; považuje ho za neoddeliteľnú súčasť rodičovských práv a práv dieťaťa upravených v Zákone o rodine. Zákon zasahuje do úpravy styku rodičov s dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách, a to najmä v prípadoch, keď rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú; ide najmä o prípad rozvodu manželov s maloletými deťmi. Právna úprava v § 25 ods. 1 Zákona o rodine pripúšťa, že rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom, zákon tak preferuje dohodu rodičov o úprave styku s maloletým dieťaťom. Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa. Právo na styk rodiča s maloletým dieťaťom vyplýva z článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky ale z ustanovenia Dohovoru o právach dieťaťa, kde v článku 7 je upravené ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú aj do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval: "je v záujme dieťaťa aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich rodičov (Gorgula vs. Nemecko - č. 744969/01) dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča" (Hansenová vs. Turecko - č. 36141/97).

10.

Vychádzajúc z osvedčeného stavu veci sa odvolací súd zhoduje so súdom prvej inštancie v jeho záveroch o potrebe neodkladnej a dočasnej úpravy styku matky s maloletými deťmi, a to i napriek odvolacím námietkam vznesených zo strany otca. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi, pre ktoré bolo potrebné nariadiť neodkladné opatrenie, čo do rozsahu predbežne upraveného styku matky s maloletými deťmi, pretože dohodnutá striedavá osobná starostlivosť medzi rodičmi nebola dodržiavaná, a to v dôsledku správania sa na strane matky. Úprava styku matky s maloletými deťmi v takomto rozsahu zodpovedá za súčasnej situácie účelu inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je zásah do pomerov účastníkov iba v rozsahu nevyhnutnom pre odstránenie ohrozenia oprávnených záujmov u maloletých detí. Je potrebné konštatovať, že je v záujme zdravého vývinu maloletých detí, aby sa na ich výchove podieľali obaja rodičia, avšak matka musí jednoznačne svoje rodičovské práva uplatňovať v záujme a v prospech oboch maloletých detí. Predovšetkým je potrebné, aby aj ona zabezpečovala, aby obe maloleté deti navštevovali predškolské, resp. školské zariadenie a tiež, aby akceptovala a dodržiavala súdom určený rozsah úpravy styku matky s maloletými deťmi. V danom prípade bolo skutočne potrebné stabilizovať a upraviť pomery, pokiaľ ide o úpravu styku matky s maloletými deťmi, nakoľko matka dohodu o striedavej starostlivosti nedodržiavala. Pri nariadení neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu

z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCDO/3/2010). Neexistuje však šablóna, podľa ktorej by mohlo byť bezpečne skonštatované, že úprava styku rodiča s maloletými deťmi podľa určitého vzorca (rozsah a forma) je optimálna a v ich najlepšom záujme. Majúc na zreteli uvedené, je možné tvrdiť, že umožnenie styku rodiča s maloletým dieťaťom v primeranej miere je závislé od hodnotenia konkrétnej situácie súdom na základe posúdenia dôkazov a zistených skutočností. Obaja rodičia sú pre dieťa dôležité osoby, vzory sociálnej identifikácie a je potrebné mať na zreteli, že styk maloletých detí s rodičom v situácii, keď rodičia žijú oddelene, sa upravuje prioritne kvôli maloletým deťom v záujme ich dobra a až druhotne z pohľadu práv rodičov, ktoré sú v kolízii s právami detí, vzhľadom na ich postavenie ako zákonom chránenej osoby v hierarchii nepochybne nižšie. Rodičia majú právo realizovať svoje rodičovské práva za účelom zachovania vzájomných citových väzieb s deťmi prostredníctvom stretávania sa s nimi, aby tak deti mali zabezpečený, pokiaľ je to možné, čo najviac rovnovážny kontakt s oboma rodičmi. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že styk rodiča s maloletými deťmi sa uskutočňuje primárne v záujme detí a účelom jeho úpravy súdnym rozhodnutím za situácie, keď sa o ňom rodičia nevedia dohodnúť, resp. nevedia dohodnuté realizovať, je čo najvhodnejším spôsobom a čo najviac znižovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi, ktoré môžu mať na psychický stav detí a ich ďalší vývoj mimoriadne nepriaznivý dopad. Styk rodiča s maloletým dieťaťom má zaistiť v čo najväčšej miere vytváranie a udržiavanie zdravého rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta dieťaťa k obom rodičom, aby dieťa, pokiaľ možno, v minimálnej miere pocítovalo negatíva výchovy v neúplnej rodine. Záujem na vytvorení dobrých citových vzťahov medzi dieťaťom a rodičom, ktoré mu dieťa nebolo zverené do výchovy, je v neposlednom rade daný aj tým, že tento vzťah v prípade neočakávaných životných udalostí umožní nahradiť výchovu, ktorá už dieťaťu z rôznych dôvodov v doterajšej podobe nemôže byť poskytovaná.

11.

K splneniu tohto cieľa by mali prispievať obaja rodičia snahou o vytvorenie priaznivých podmienok pre všestranne priaznivý vývoj detí bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a odvolania otca zistil, že v danej veci súd prvej inštancie v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správne právne závery. Odvolací súd sa v podstate v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, využíjúc postup podľa § 387 ods. 2 CSP sa obmedzuje v podstate len na skonštatovanie jeho správnosti. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v spojení s opravným uznesením odvolací súd konštatuje, že bolo potrebné dočasne upraviť pomery, pokiaľ ide o úpravu styku matky s maloletými deťmi, pretože dohoda o striedavej starostlivosti bola zo strany matky neustále porušovaná. Rozsah úpravy styku matky s maloletými deťmi možno považovať za súčasnej situácie za správny a v prípade, že matka nebude v takomto rozsahu upravený styk dodržiavať a maloleté deti si ponechávajú vo svojej starostlivosti vo väčšom rozsahu ako je určené súdom, súd prvej inštancie môže na takéto správanie sa matky v konaní vo veci samej prihliadnúť, čo sa môže následne premietnuť do rozsahu úpravy styku matky s maloletými deťmi.

12.

Otec sa podaným návrhom, doručeným súdu prvej inštancie dňa 13.2.2024, domáhal nariadenia neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania, ktorým žiadal uložiť matke povinnosť prispievať na výživu každého z maloletých detí sumou 200 eur mesačne k rukám otca, a to vždy do 10-teho dňa v mesiaci. Poukázal na to, že uznesením súdu prvej inštancie č.k. 5P/57/2023-82 z 29.9.2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 14CoP/143/2023-330 zo dňa 22.11.2023 boli obe maloleté deti A. a C. zverené do osobnej starostlivosti otca. S cieľom vyjsť matke v ústrety, ako aj s prihliadnutím na vek maloletých detí, po dohode v rámci súdom iniciovaného Cochemského systému otec umožnil matke vykonávať fakticky striedavú osobnú starostlivosť, ktorá sa v danom prípade neosvedčila ako forma rodičovskej starostlivosti a ktorá by najlepšie zohľadňovala záujmy maloletých detí, pretože matka túto dohodu porušovala. Ďalej uviedol, že súčasťou rodičovských práv matky aj otca je sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletých detí, pričom otec si tieto povinnosti riadne plní vo všetkých smeroch. V tejto súvislosti poukázal na to, že matka od času, kedy boli deti zverené otcovi neodkladným opatrením, úplne rezignovala na svoju vyživovaciu povinnosť, syn A. je žiakom prvého ročníka základnej školy a C. nastúpil do predškolského vzdelávania do materskej školy. Pokiaľ ide o matku, tak táto v konaní prezentovala, že dobrovoľne nepracuje a že žije zo svojich úspor z predaja domov najskôr v L. D. M. a neskôr v I.. Od zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti neodkladným opatrením matka na výživu detí žiadnym spôsobom neprispieva,

napriek výzvam, ktoré jej adresoval otec, pričom všetky výdavky spojené so školou a predškolským zariadením hradí on (strava, oblečenie, obuv, obedy tak v škole ako aj v družine, krúžky v škole, doprava, ZRPŠ, zubná hygiena). Okrem týchto výdavkov, ktoré mesačne predstavujú sumu cca 600 eur, hradil aj ďalšie náklady (dovolenka na Skalke, športové potreby, ako aj školské potreby) v celkovej sume cca 300 eur, pričom matka sa na týchto výdavkoch žiadnym spôsobom nepodieľala. Uviedol, že z výsluchu matky na pojednávaní dňa 28.11.2023 je zrejme, že matka považuje za primerané výživné 200 eur na každé z maloletých detí. Pokiaľ ide o majetkové pomery matky, tak táto v súvisiacom konaní 5P/60/2023 (pod týmto číslom konania je vedené konanie o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode), že je vlastníčkou rodinného domu v I., pričom podľa jej tvrdení ďalší majetok nevlastní. Otec považuje toto jej vyhlásenie za nepravdivé, pretože matka na pojednávaní dňa 28.11.2023 uviedla, že disponuje úsporami z predaja predchádzajúcich rodinných domov v L. D. M. a v I.. Matka ďalej poukázala na to, že potom, ako súd zveril deti do osobnej starostlivosti otca neodkladným opatrením a deti nastúpili na predškolskú dochádzku, zostala dobrovoľne nezamestnaná (údajne na rodičovskej dovolenke) a vzhľadom k tomu, že spláca hypotekárny úver a deťom počas konania nakúpila športové pomôcky a hračky v hodnote niekoľko sto eur a tiež deklarovala výdavky na právne služby v rozsahu najmenej 3.000 eur, otec má za to, že matka generuje príjem, ktorý v skutočnosti nepriznáva. Za tohto stavu mal otec za to, že neexistuje objektívny dôvod, aby sa matka na výžive svojich detí nepodieľala aspoň v rozsahu, ktorý sama považuje za odôvodnený a nesporný.

13.

V konaní o určenie výživného na maloletého dieťa môže súd uložiť rodičovi, aby platil výživné v nevyhnutnej miere. Pod pojmom „nevyhnutná miera“ treba mať na mysli takú mieru, ktorá prispeje k zabezpečeniu základných potrieb dieťaťa. Medzi základné potreby patrí predovšetkým bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, záujmová činnosť. „v súlade s § 366 CMP podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach výživného je osvedčenie skutočnosti, že bez zásahu súdu do pomerov účastníkov by bolo ohrozené zabezpečovanie výživy oprávneného, v tomto prípade maloletých detí ..., v nevyhnutnom rozsahu, ktorý rozsah je zásadne odlišný od rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom vyplývajúcej zo zákonných kritérií uvedených v § 62 a nasl. zákona o rodine. Podstatným je preukázanie, že potreby oprávneného dieťaťa nie sú v konkrétnej situácii, v ktorej sa dieťa nachádza, uspokojované ani v nevyhnutnej miere.“ (uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 8CoP/343/2022 zo dňa 16.1.2023). Taktiež je potrebné zdôrazniť, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej. Účelom neodkladného opatrenia je spravidla dočasná úprava pomerov účastníkov, ktorá zásadne prichádza do úvahy v tých prípadoch, v ktorých sa má napraviť stav akútneho, či akútne hroziacich zásahov do práv, či oprávnených záujmov účastníka domáhajúceho sa ochrany neodkladným opatrením, teda vtedy, ak by vyčkávanie na rozhodnutie vo veci samej (rozsudkom po riadne vykonanom dokazovaní) mohlo spôsobiť také zmeny vo vzťahu k predmetu konania, či inú ujmu na právach navrhovateľa neodkladného opatrenia, pri ktorých by samotné vedenie konania vo veci samej mohlo už stratiť zmysel, alebo je tu iná závažná príčina, pre ktorú sa javí nevyhnutným pomery určitým spôsobom stabilizovať už pred konečným rozhodnutím. Pri rozhodovaní o návrhu o nariadení neodkladného opatrenia je totiž určujúci aktuálny stav, resp. terajšie pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov. V danom prípade nie je ohrozené zabezpečovanie výživy maloletých detí, na prvoinštančnom súde prebiehajú dve konania ohľadne maloletých detí (č.k. 5P/57/2023 a 5P/60/2023), v ktorých je potrebné vykonať náležité dokazovanie, potom je potrebné v jednotlivých veciach rozhodnúť aj o výške vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom. Podľa názoru odvolacieho súdu sú pomery medzi účastníkmi dostatočne stabilizované (v zmysle, že nie je ohrozená výživa maloletých detí), navyše doposiaľ doposiaľ boli obe maloleté deti v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a preto nie je daná potreba bezodkladne upraviť pomery k maloletým deťom a neodkladným opatrením určiť výživné matke.

14.

Odvolací súd konštatuje, že z posudzovaného návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní nevyplývajú relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali v tomto štádiu konania nariadenie neodkladného opatrenia v znení, ako to požaduje otec maloletých detí, nakoľko nie sú v dostatočnom rozsahu identifikované majetkové pomery, okrem toho doposiaľ boli obe maloleté deti v kontakte tak s matkou ako aj s otcom, starostlivosť o maloleté deti je riadne zabezpečená. Úprava pomerov formou neodkladného opatrenia má byť výnimočná s prihliadnutím na charakter tohto inštitútu,

a preto za tohto stavu odvolací súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol ako nedôvodný.

15.

O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, keďže toto patrí až konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

16.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, teda jednomyseľne (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).